

BADANIE FIZYKALNE W PRAKTYCE ZAWODOWEJ PIEŁĘGNIARKI

1. METRYCZKA	
Rok akademicki	2025/2026
Wydział	Wydział Nauk o Zdrowiu
Kierunek studiów	Pielęgniarstwo
Dyscyplina wiodąca	Nauki o zdrowiu
Profil studiów	praktyczny
Poziom kształcenia	I stopnia
Forma studiów	stacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	obowiązkowy
Forma weryfikacji efektów uczenia się	Zaliczenie z wystawieniem oceny końcowej
Jednostka prowadząca /jednostki prowadzące	1. Zakład Profilaktyki Zagrożeń Środowiskowych, Alergologii i Immunologii ul. Banacha 1a, 02-097 Warszawa tel. 22 599 20 39, Filia: ul. Pawińskiego 3c 2. Zakład Pielęgniarstwa Nefrologicznego, ul. Oczki 8, 02-007 Warszawa, tel: 22 502 18 74 3. Zakład Podstaw Pielęgniarstwa ul. Ciołka 27, 01- 445 Warszawa tel.: 22 57 20 081 4. Klinika Chorób Wewnętrznych WNOZ WUM, Szpital Grochowski ul. Grenadierów 51/59, 04-073 Warszawa
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	1. Prof. dr hab. n med. Bolesław Samoliński 2. Prof. dr hab. n.med. Janusz Wyzgał 3. Dr hab. n. o zdr., MBA - Edyta Krzych - Faltta 4. Dr hab n med. i n. o zdr. Michał Łodyga
Koordynator przedmiotu	Dr hab. n med. i n o zdr Agnieszka Lipiec agnieszka.lipiec@wum.edu.pl
Osoba odpowiedzialna za sylabus)	Dr hab. n med. i n o zdr Agnieszka Lipiec
Prowadzący zajęcia	1. Dr hab. n med. i n o zdr Agnieszka Lipiec Dr hab n med. i n o zdr Andrzej Namysłowski Dr n med. Oksana Wojas Mgr Ewa Bodzak 2. Prof. dr hab. n. med. Janusz Wyzgał Dr n. med. Joanna Sańko-Resmer Lek. Dorota Zygiel

	3. Dr n. med. i n. o zdr. Katarzyna Majka 4. Dr hab n. med. i n. o zdr. Michał Łodyga Dr n. med. Jowita Szeligowska Lek. Paulina Radziwon
--	--

2. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Rok i semestr studiów	I rok, I i II semestr	Liczba punktów ECTS	3.00
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ		Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim			
wykład (W)			
seminarium (S)		10	0,5
ćwiczenia (C)		40	2,0
e-learning (e-L)			
zajęcia praktyczne (ZP)			
praktyka zawodowa (PZ)			
Samodzielna praca studenta			
Samokształcenie – praca własna studenta pod kierunkiem nauczyciela akademickiego – zgodna z efektami uczenia się przypisanymi do przedmiotu		10	0,5

3. CELE KSZTAŁCENIA	
C1	Nabycie umiejętności przeprowadzania badania podmiotowego i przedmiotowego w celu postawienia diagnozy pielęgniarstwa;
C2	Kształtowanie umiejętności przeprowadzania badania fizykalnego z wykorzystaniem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności;
C3	Poznanie zasad dokumentowania i analizy informacji o chorym, uzyskanych na podstawie badania podmiotowego i przedmiotowego dla potrzeb opieki pielęgniarstwa

4. STANDARD KSZTAŁCENIA – SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Symbol i numer efektu uczenia się zgodnie ze standardami uczenia się	Efekty w zakresie (zgodnie ze Standardem Kształcenia z 10 października 2024)

Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:

C.W36	pojęcie, zasady i sposób badania podmiotowego i jego dokumentowania
C.W37	system opisu objawów i dolegliwości pacjenta według schematów OLD CART (Onset – objawy/dolegliwości, Location – umiejscowienie, Duration – czas trwania, Character – charakter, Aggravating/Alleviating factors – czynniki nasilające/łagodzące, Radiation – promieniowanie, Timing – moment wystąpienia), FIFE (Feelings – uczucia, Ideas – idee, Function – funkcja, Expectations – oczekiwania), SAMPLE (Symptoms – objawy, Allergies – alergie, Medications – leki, Past medical history – przebyte choroby/przeszłość medyczna, Last meal – ostatni posiłek, Events prior to injury/illness – zdarzenia przed wypadkiem/zachorowaniem)
C.W38	system opisu rozpoznania stanu zdrowia pacjenta dla potrzeb opieki sprawowanej przez pielęgniarkę PES (Problem – problem, Etiology – etiologia, Symptom – objaw)
C.W39	znaczenie uwarunkowań kulturowych i społecznych w ocenie stanu zdrowia
C.W40	metody i techniki kompleksowego badania fizykalnego i jego dokumentowania
C.W44	znaczenie wyników badania podmiotowego i badania fizykalnego w formułowaniu oceny stanu zdrowia pacjenta dla potrzeb opieki pielęgniarskiej
C.W45	sposoby przeprowadzania badania podmiotowego i badania fizykalnego przez pielęgniarkę z wykorzystaniem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności oraz sposoby gromadzenia danych o stanie zdrowia pacjenta z wykorzystaniem technologii cyfrowych

Umiejętności – Absolwent potrafi:

C.U64	przeprowadzić badanie podmiotowe pacjenta, analizować i interpretować jego wyniki
C.U65	dobierać i stosować narzędzia klinimetryczne do oceny stanu pacjenta
C.U66	rozpoznawać i interpretować podstawowe odrębności w badaniu dziecka i dorosłego, w tym osoby starszej
C.U67	wykorzystywać techniki badania fizykalnego do oceny fizjologicznych i patologicznych funkcji skóry, narządów zmysłów, głowy, klatki piersiowej, gruczołów piersiowych pacjenta (badanie i samobadanie), jamy brzusznej, narządów płciowych, układu sercowo-naczyniowego, układu oddechowego, obwodowego układu krążenia, układu mięśniowo-szkieletowego i układu nerwowego oraz dokumentować wyniki badania fizykalnego i wykorzystywać je do oceny stanu zdrowia pacjenta
C.U68	przeprowadzać kompleksowe badanie fizykalne pacjenta, dokumentować wyniki badania oraz dokonywać ich analizy dla potrzeb opieki pielęgniarskiej, zastosować ocenę kompleksową stanu zdrowia pacjenta według schematu cztery A (Analgesia – znieczulenie, Activity of daily living – aktywność życia, Adverse effects – działania niepożądane, Aberrant behaviors – działania niepożądane związane z lekami), stosować system opisu rozpoznania stanu zdrowia pacjenta dla potrzeb opieki pielęgniarskiej PES oraz oceniać kompletność zgromadzonych informacji dotyczących sytuacji zdrowotnej pacjenta według schematu SOAP (Subjective – dane subiektywne, Objective – dane obiektywne, Assessment – ocena, Plan/Protocol – plan działania)

5. POZOSTAŁE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie
Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:	
W1	

Umiejętności – Absolwent potrafi:

U1	
----	--

Kompetencje społecznych – Absolwent jest gotów do:

K1	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem
K2	przestrzegania praw pacjenta i zasad humanizmu
K3	samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem
K5	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu
K7	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych

6. ZAJĘCIA

Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
S1	Zasady i sposób przeprowadzenia badania podmiotowego (OLD CART, FIFE, SAMPLE). Dokumentowanie, analiza i interpretacja wyników. Wprowadzenie do badania przedmiotowego.	C.W36, C.W37, C.W44, C.U64 K1,K2,K3,K5,K7
S2	Odrębności badania fizykalnego w wieku dziecięcym i w wieku senioralnym.	C.W36, C.W40, C.W44, C.U64, C.U66, C.U67, C.U68, K1,K2,K3,K5,K7
S3	Zasady przeprowadzania badania fizykalnego układu mięśniowo-szkieletowego. Wybrane nieprawidłowości.	C.W40, C.W44, C.U64, C.U67, C.U68, K1,K2,K3,K5,K7
S4	Zasady przeprowadzania badania fizykalnego gruczołów piersiowych (badanie i samobadanie) i narządów płciowych. Wybrane nieprawidłowości.	C.W40, C.W44, C.U64, C.U67, C.U68, K1,K2,K3,K5,K7
Ćw 1	Zasady i technika przeprowadzenia badania stanu ogólnego - analiza na potrzeby opieki pielęgniarstwa . Zasady i technika przeprowadzania badania skóry i tkanki podskórnej. Najczęściej występujące nieprawidłowości.	C.W40, C.W44, C.U64, C.U67, C.U68, K1,K2,K3,K5,K7
Ćw 2	Zasady i technika przeprowadzania badania fizykalnego głowy, narządów zmysłów i szyi . Część I	C.W40, C.W44, C.U64, C.U67, C.U68, K1,K2,K3,K5,K7
Ćw 3	Zasady i technika przeprowadzania badania przedmiotowego głowy, narządów zmysłów i szyi z wykorzystaniem metod badawczych oglądania, badania palpacyjnego i opukiwania. Część II. Najczęściej występujące nieprawidłowości.	C.W40, C.W44, C.U64, C.U67 , C.U68, K1,K2,K3,K5,K7
Ćw 4	Zasady i technika przeprowadzania badania fizykalnego klatki piersiowej i układu oddechowego Część I	C.W40, C.W44, C.U64, C.U67, C.U68, K1,K2,K3,K5,K7
Ćw 5	Zasady i technika przeprowadzania badania przedmiotowego klatki piersiowej i układu oddechowego z wykorzystaniem metod badawczych oglądania, badania palpacyjnego, opukiwania i osłuchiwania. Część II. Najczęściej występujące nieprawidłowości.	C.W40, C.W44, C.U67 C.U68, K1,K2,K3,K5,K7
Ćw 6	Zasady i technika przeprowadzania badania fizykalnego układu sercowo-naczyniowego i obwodowego układu krążenia z	C.W40, C.W44, C.U64, C.U67 C.U68, K1,K2,K3,K5,K7

	wykorzystaniem metod badawczych oglądania, badania palpacyjnego, opukiwania i osłuchiwania. Najczęściej występujące nieprawidłowości.	
Ćw 7	Zasady i technika przeprowadzania badania fizykalnego jamy brzusznej. Część I	C.W40, C.W44, C.U64, C.U67, C.U68, K1,K2,K3,K5,K7
Ćw 8	Zasady i technika przeprowadzania badania przedmiotowego jamy brzusznej z wykorzystaniem metod badawczych oglądania, osłuchiwania, opukiwania i badania palpacyjnego. Część II. Najczęściej występujące nieprawidłowości.	C.W40, C.W44, C.U67, K1,K2,K3,K5,K7
Ćw 9	Zasady i technika przeprowadzania badania fizykalnego układu nerwowego. Wybrane nieprawidłowości.	C.W40, C.W44, C.U64, C.U67, C.U68, K1,K2,K3,K5,K7
Ćw 10	Zastosowanie narzędzi klinimetrycznych do oceny stanu pacjenta.	C.W36, C.W44, C.U64, C.U65, K1,K2,K3,K5,K7
Ćw 11	Zasady dokumentowania wyników badania fizykalnego oraz ich analizy na potrzeby opieki pielęgniarstwa, stosowanie oceny kompleksowej stanu zdrowia według schematu cztery A (Analgesia – znieczulenie, Activity of daily living – aktywność życia, Adverse effects – działania niepożądane, Aberrant behaviors – działania niepożądane związane z lekami),	C.W40, C.W44, C.U67, C.U68, K1,K2,K3,K5,K7
Ćw 12	Zastosowanie systemu opisu rozpoznania stanu zdrowia pacjenta dla potrzeb opieki pielęgniarstwa PES oraz ocena kompletności zgromadzonych informacji dotyczących sytuacji zdrowotnej pacjenta według schematu SOAP (Subjective – dane subiektywne, Objective – dane obiektywne, Assessment – ocena, Plan/Protocol – plan działania)	C.W38, C.W44, C.U67, C.U68, K1,K2,K3,K5,K7
Ćw 13	Rozpoznawanie uwarunkowań kulturowych i społecznych w ocenie stanu zdrowia	C.W36, C.W39, C.U64, K1,K2,K3,K5,K7
Ćw 14	Zasady i sposoby przeprowadzenia badania fizykalnego z wykorzystaniem systemów teleinformatycznych /systemów łączności.	C.W36, C.W40, C.W44, C.W45, C.U64, K1,K2,K3,K5,K7

7. LITERATURA

Obowiązkowa

Dyk D. Badanie fizykalne w pielęgniarstwie; podmiotowe i przedmiotowe. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2020

Uzupełniająca

Gibiński M. Dokumentacja medyczna w praktyce pielęgniarstwa i położnej. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2016

Krajewska-Kulak E., Szczepański M. (red): Badanie fizykalne w praktyce pielęgniarstwa i położnych. Wydawnictwo CZELEJ, Lublin 2008.

G. Douglas, F. Nicol, C. Robertson, Macleod. Badanie kliniczne. Wydawnictwo Urban and Partner, 2017

8. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
C.W36, C.W37, C.W44, C.U64, C.W40, C.U66, C.U67, C.U68, K1,K2,K3,K5,K7	kolokwium zaliczeniowe w formie odpowiedzi ustnej/ sprawdzian umiejętności praktycznych z wystawieniem oceny *	Próg zaliczeniowy min. 60% poprawnych odpowiedzi 5,0 od 90% 4,5 od 85% 4,0 od 75% 3,5 od 70%

		3,0 od 60%
C.W38, C.W40, C.W44, C.U67, C.U68, K1,K2,K3,K5,K7	ocena znajomości zasad prowadzenia dokumentacji pielęgniarstwa	ocena pozytywna
Samokształcenie – praca własna studenta pod kierunkiem nauczyciela akademickiego – zgodna z efektami uczenia się przypisanymi do przedmiotu	dyskusja panelowa/dyskusja okrągłego stołu/ gra dydaktyczna/ metoda problemowa/burza mózgów	aktywne uczestnictwo w pracy samokształceniowej prowadzonej w ramach konsultacji ze studentami

9. INFORMACJE DODATKOWE

- Wymagana jest pełna frekwencja na zajęciach. Ewentualna nieobecność wiąże się z koniecznością jej odrobienia z inną grupą ćwiczeniową/seminaryjną. Istnieje możliwość przystąpienia do dwóch terminów zaliczenia.
- Ocena końcowa zaliczająca przedmiot jest średnią ważoną ocen wystawionych w każdej z jednostek współprowadzących przedmiot.

Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM.

KIERWONIK
Zakład Profilaktyki Zagrożeń
Środowiskowych, Alergologii i Immunologii
prof. dr hab. n med. Bolesław Samoliński

UWAGA

Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów
Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich